

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Fana barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

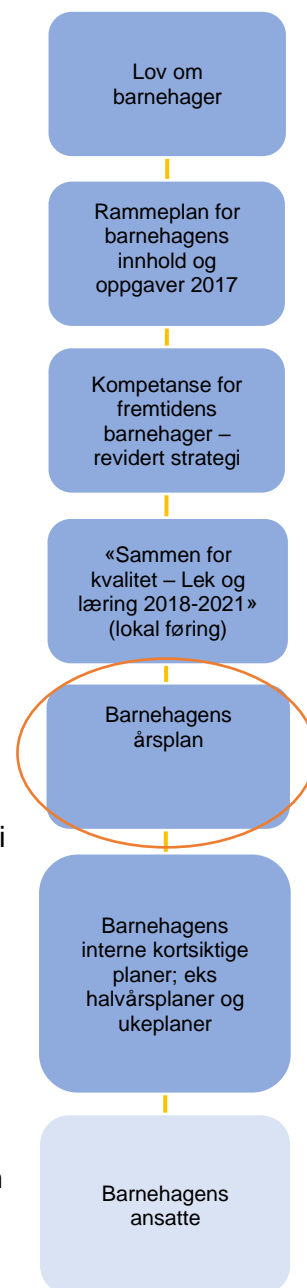
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

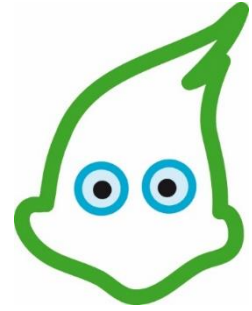

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	7
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	10
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	12
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	13
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	14
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	15
3.1.2 Matematisk kompetanse	16
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	19
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	19
I. Barnesyn og lærings syn	20
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	20

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	20
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	21
V.	Overganger	22
a.	Tilvenning i barnehagen	22
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	22
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	22
VI.	Foreldremedvirkning	23
VII.	Bærekraftig utvikling	24
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	25
IX.	Barns seksuelle helse	25
5.0	Års kalender	26

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Bergen kommunes barnehager har en felles verdiplattform; varme, inkluderende og se barnet. Disse verdiene skal gjenspeiles i alle våre planer og aktiviteter. Barnehagens formål er å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Dette skal skje i nært samarbeid med barnas hjem (se Barnehageloven § 1).

Fana barnehage åpnet i 1988 i Titlestadveien. I 1992 stod bygget i Høgsetebrotet ferdig med 4 nye avdelinger. I august 2007 åpnet 2 nye avdelinger, og barnehagen drives i dag som en 6 avdelings barnehage. Barnehagen er kommunal og eies av Bergen kommune.

Åpningstiden er kl.07.00 – 17.00

Barnehagen ligger flott til med Fana Kulturpark som nærmeste nabo. Vi bruker naturen og nærmiljøet til å utforske og undre sammen, og dette gir barna gode felles erfaringer og er verdifull for å skape en fellesskapsfølelse hos barna. Mangfoldet i barnegruppen og personalgruppen gir et spennende utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet vårt, og dette bidrar til å fremme likeverd og nysgjerrighet. Årets satsingsområde er; språk og kommunikasjon. Vi har særlig fokus på språk og kommunikasjon i uterommet med vektlegging på språklek, språkstimulering hos de yngste barna, og tilpasser dette til de eldre barna. Dette blir nærmere beskrevet i kapittelet som omhandler barnehagens satsingsområde.

1.1 Struktur og organisering

Ved inngang av nytt barnehageår har barnehagen 119 barn, fordelt på 76 barn over 3 år, og 43 barn under 3 år.

Barna er fordelt på 6 avdelinger. Vi har én småbarnsavdeling, med barn fra 1-3 år, og fem aldersblandete avdelinger med barn fra 1-6 år.

Fana er en praksisbarnehage, og vi kan ta imot studenter fra barnehagelærerutdanningen, og vi kan gi praksisplass til kandidater som trenger språk- eller arbeidspraksis.

1.2 Metodevalg

Fana barnehage jobber aktivt med relasjonskompetanse, dvs med å skape godt samspill for å styrke lek og læring hos barna. Vi vil stimulere barns nysgjerrighet og kreativitet med utgangspunkt i barnas medvirkning og i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

For å skape en god kvalitet på den pedagogiske relasjonskompetansen må de ansatte være bevisst på sine holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn. Denne kvaliteten virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barna. Derfor bruker vi møtetid, planleggingsdager og personalmøter til å jobbe med vår refleksjonsevne og fagpersonlige kompetanse.

Rammeplanen gir føringer for de kompetanse- og fagområdene som barna skal få erfaringer med i barnehagen. Fagområdene skal gli inn som en helhet i barnehagehverdagen. Barn lærer og utvikler seg hele tiden, i lek og sosialt samspill, i tilrettelagte aktiviteter og i spontane situasjoner. Barn lærer ved å medvirke i et sosialt fellesskap og i en kulturell sammenheng. De lærer gjennom egne opplevelser, erfaringer, gjentagelser og bearbeiding av inntrykk.

I Fana barnehage møter barna voksne som er bevisst sitt ansvar som rollemodeller for barna.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

- Alle barna i Fana barnehage skal kjenne seg ønsket, ventet på og viktige for fellesskapet. Barna skal møte engasjerte voksne med hjertevarme.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Tilstedeværende og sensitive voksne som ser alle
- Voksne som roser og bekrefter barnet
- Smilende, rause voksne med «knebøy» og godt humør

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

- Voksne som tar ansvar for det følelsesmessige klimaet og setter ord på følelser
- Engasjerte voksne i samspill med barn som tilbyr gode lekemiljøer
- Voksne med hjertevarme som støtter og veileder barnet

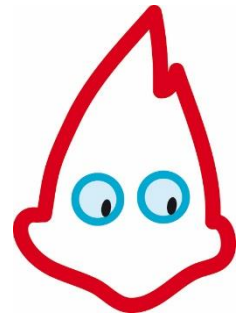
1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Voksne som tar imot barna slik at de kjenner seg ønsket, ventet på og viktige for fellesskapet.
- Voksne som skaper et VI fellesskap
- Voksne som tar barns medvirkning på alvor

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Rammeplanen s. 19

Mål: Fremme barns egne omsorgshandlinger (Gå fra jeg-til vi)

Hos oss innebærer det:

- Voksne som viser hjertevarme
- Voksne som har et ledig fang.
- Voksne som gir mening til det barna er opptatt av
- Et gjensidig foreldresamarbeid hvor barnets beste er i fokus
- Voksne som jobber med å skape trygge relasjoner mellom andre barn og voksne.
- Vi har ansatte som er sertifiserte ICDP veiledere.

2.2 Lek

I Rammeplanen for barnehager står det: «leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»

Leken er viktig for den følelsesmessige og psykiske utviklingen til barn. Derfor er personalet i Fana barnehage opptatt av å fremme lekens egenverdi. Det er gjennom lek barna tilegner seg kunnskap, bearbeider inntrykk, lærer seg selv og andre å kjenne, samt den er indre motivert. I tillegg gir den rom for vennskap, mestingsfølelse, samhandling og fellesskap.

I Fana barnehagen har vi et lekemiljø som er konsekvent i endring, vi tar barnas innspill på alvor og tilrettelegger for variert lek.

Personalet i barnehagen skal:

- Legge til rette for variert lek inn og ute.
- Støtte barnet i å respektere sine egne og andres grenser.
- Støtte og veilede barna i leken.
- Være aktiv deltagende og tilstedeværende.
- Bidra til at alle blir inkludert i leken og opplever vennskap.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

2.3 Læring

I rammeplanen står det at: *«barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjonen og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barnet støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening»*

Vi i Fana barnehage vet at språk og kommunikasjon er viktig for barnas læring, det er gjennom lek, trygghet, utforskning og omsorg vi skaper trivsel og gode relasjoner, som er viktig for god læring og fremmer opplevelser av glede og mestring.

I barnehagen skal barna få utforske, undre seg og være kreative i samarbeid med barn og voksne. Med voksne som lytter, undrer seg sammen med barna, veileder barna og følger opp deres interesser er personalet med å skape engasjement, lærelyst og progresjon. Barn lærer hele tiden og med hele seg, både igjennom pedagogisk tilrettelagte aktiviteter og den spontane leken. Gjennom bruken av digitale medier sammen med barna skaper vi en felles plattform for læring, kreativitet og undring. Sammen kan vi finne svar på ulike spørsmål.

2.4 Barns medvirkning

I barnehage loven står det at barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv.

Medvirkning i barnehagen handler om at barn er med på å påvirke sin egen hverdag. Barna opplever at de er viktige, og at de blir tatt på alvor. For at barns medvirkning skal bli en del av barnehagehverdagen oppfordrer vi barna til å gi aktivt uttrykk for sine tanker og meninger. Vi legger til rette for at medvirkning skjer med utgangspunkt i barnets alder og funksjonsnivå. Personalets observasjoner, og barnas uttrykk, gir oss et godt grunnlag for vår pedagogiske planlegging.

Medbestemmelse

Medbestemmelse er når barna ser resultatet av sine aktive valg og meninger der og da, eller innenfor kort tid. Det er en synligere medvirkning hvor barna har anledning til å kjenne etter der og da hva dem tenker og føler, ta valg og avgjørelser og oppleve barnegruppen som et fellesskap hvor vi gir og får. I Fana barnehage har vi en uke i starten av hver måned som vi har valgt å kalle bonusuke. I den aktuelle uken faller de faste aktivitetene og møtene bort. Vi retter oppmerksomheten på barnas interesser, synspunkter og hva de er opptatt av «her og nå». Personalet er lydhøre ovenfor barna og de er aktive i sitt eget leke og læringsmiljø. Både medvirkning og medbestemmelse er aktuelt innenfor denne uken.

2.5 Vennskap og felleskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne.

Vi i Fana barnehage er opptatt av at barna skal få erfare å være viktig for fellesskapet og være i positivt samspill med andre barn og voksne. Med aktive og deltagende voksne i barnas lek er vi tett på for å støtte, observere og veilede. Vi tilrettelegger aktiviteter hvor barna kan være aktive deltagere og skape relasjoner med andre barn.

Barnehagen skal jobbe for å forebygge mobbing og plaging, og skape et godt miljø der barna trives. Alle som jobber i barnehagen, skal hjelpe barna til å ta vare på hverandre for å fremme ett godt psykososialt miljø.

Med satsningsområdet vårt, språk og kommunikasjon med fokus på musikk, tilrettelegger vi for:

- sangsamlinger på tvers av avdelinger
- samlingsstunder
- grupper

2.6 Mangfold

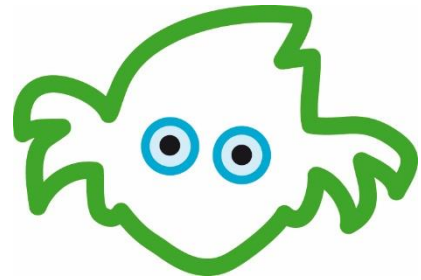
Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og ulike levesett. Alle barna skal bli sett og anerkjent for den de er. Barna skal få oppleve at deres interesser og meninger har en betydning for barnehagehverdagen og utarbeiding av planer. Barna skal oppleve at det finnes ulike måter å tenke og leve på, og lære å vise respekt for ulikhetene i samfunnet.

Vi i Fana barnehage:

- En uke med forberedelser til Samenes Nasjonaldag
- Høre på musikk fra andre land.
- Synliggjøre andre kulturer som er i barnehagen.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

Rammeplan for barnehagen beskriver syv fagområder som skal være gjennomgående i arbeidet, og sikre et variert og allsidig innhold.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens arbeid bygger på en tverrfaglig tenkning der de ulike fagområdene blir brukt i prosjektarbeid og barnehagehverdagen. Vi observerer barns lek og interesser, og ut fra dette tilfører vi materiell til å utvide leken, og vi planlegger aktiviteter, samlinger og prosjekter med utgangspunkt i de syv fagområdene.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

3.1.2 Matematisk kompetanse

Vi legger til rette for at barn gjennom lek, utforsking, eksperimentering og i hverdagssituasjoner får utvikle sin matematiske kompetanse.

Kjennetegn:

Barnet utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

Slik gjør vi det:

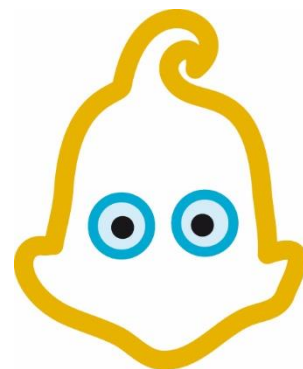
- bruke geometriske figurer og setter ord på matematiske figurer og begreper i hverdagen
- bruke eventyr som inneholder matematiske begreper, i samlinger og temaarbeid sammen med barna i små grupper
- eksperimenterer med figurer slik at barna ser sammenheng og kan filosofere over dette
- tilbyr ulikt materialer som kan inspirere til å skape mønstre, ulike former og målinger
- legge til rette for fysisk aktivitet, balanselek og tellelek
- barn er med på å dekke og rydde bord til frokost og lunsj

3.2 Digitale verktøy

I vårt pedagogiske arbeid med digitale verktøy, gjør vi barna kjent med dette mediet gjennom undring og refleksjon. Det digitale verktøyet skal være i tillegg til annet pedagogisk arbeid sammen med barna. Ved læring om digital dømmekraft bidrar det til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Dette gir gjerne barna inspirasjon til videre lek og læring i samspill med hverandre.

Digital praksis i barnehagen bidrar til:

- At barna får erfaring med ulike digitale verktøy i samspill med voksne
- At barna kan være enda mer kreative og skapende gjennom digitale uttrykksformer
- At barna forholder seg til digitale verktøy som produsenter, og ikke bare som konsumenter
- At ansatte utøver digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

En lærende organisasjon er en organisasjon som er i stadig utvikling og endring, der kollektiv refleksjon og endringsvillighet står sentralt. Gjennom å ta for oss et utviklingsarbeid som er utarbeidet sammen med hele personalet finner vi fellesmål for hva vi som barnehage ønsker å øke vår kompetanse på.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

I dette barnehageåret skal vi fortsette å fokusere på språk og kommunikasjon, men vi skal også øke kompetansen vår ved å ta i bruk musikk i språkopplæringen.

Vi kommer til å fortsette å bruke alle de fine språkkassene som vi har laget i barnehagen. De åpner opp for eventyr og fortelling som stimulerer barnas språkutvikling. Her kan det også knyttes sang og musikk til koffertene.

Barnehagen har hatt besøk av Trine Daviknes (musikkpedagog og høyskolelektor) som har kurset personalet i musikkeventyr, lekne voksne, «bruk stemmen man har» og bruk av musikk som inngang til språk. Hun kommer tilbake i barnehagen for å lære oss enda mer. Da får vi mer kunnskap og kompetanse om hvordan vi kan legge til rette for barnas språkutvikling gjennom musikk, sang, rytme og bevegelse.

Språk er mer enn bare et verbalt språk, det er også der alle de uttrykk barna kommer med i løpet av sin hverdag. Det å lære seg språket er noe av det viktigste som skjer i barns liv. Der lærer de å forstå verden. Språket er med på å gi identitet og tilhørighet, og det at barna har gode språklige ferdigheter er viktig for det sosiale samspillet, samt lek og læring. Barnas viktigste læringsarena er leken, og språket er helt avgjørende for å fungere i lek og sosialt samspill sammen med andre barn.

Personalet legger til rette slik at barna får muligheten til å uttrykke og utvikle seg i samspill med andre. I samhandling med de yngste, er vi voksne bevisste på å benevne det som skjer og sette ord på det som brukes i dagligdagse hendelser som stellesituasjoner, påkledning og måltider osv.

På tur og ellers ute i barnehagen snakker vi om det vi ser og opplever. Vi åpner opp for undring, gode samtaler og visuell støtte.

Språkstimulering foregår i alle hverdagsituasjoner, men når vi har en planlagt språkgruppe bruker vi pedagogiske verktøy som memory, lotto, spill, språkkoffert og språkposer

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon handler om å gjøre det pedagogiske arbeidet synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt

Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den.

Barnas produkter og kreativiteter blir stilt ut og dokumentert på veggene. Her får barna delta og gi uttrykk for sine meninger, og er med på å ta avgjørelser om hva som skal dokumenteres og vises frem.

Vigilo er i hovedsak den plattformen vi bruker når det kommer til pedagogisk dokumentasjon. Der når vi lett ut til foreldre og dokumentasjonen bidrar til at foreldre, kommunen og andre instanser får informasjon om hva barna opplever og lærer i barnehagen.

På Vigilo legger vi ut oppdateringer fra avdelingene i form av dagsrapport, nyhetsbrev, månedsplan, ukeplan og bilder.

4.2.2 Vurdering

Når vi arbeider med pedagogisk dokumentasjon, bruker vi flere verktøy og metoder. Vi reflekterer over egen praksis og foretar tilpasninger etter barnas alder og utviklingsnivå, og sikrer dermed økt kvalitet.

Vi vurderer det pedagogiske arbeidet jevnlig på personalmøter, avdelingsmøter og ledermøter. Møtevirksomheter er en del av arbeidet med å videreutvikle kvaliteten på det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Vi ivaretar barnas rett til medvirkning ved at vi jevnlig lar barna få være delaktige i planleggingen og vurderingen av det som skjer i barnehagen.

Vurderingen legger grunnlaget for det videre pedagogiske arbeidet i barnehagen.

4.2.3 Oppfølging

Det er viktig at hele personalgruppen fortløpende følger opp de svarene/meningen som er kommet fram i vurderings- og dokumentasjonsarbeidet. Vi tar barnas meninger på alvor og gir de muligheten til å påvirke og medvirke sin egen hverdag. For å gi barna det tilbudet de har krav på, må vurderinger og refleksjoner ende i konkrete handlinger og tiltak.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Gjennom arbeidet legger vi til rette for aktiviteter og lek, med utgangspunkt i barnas interesser, undringer. Dette må sees i lys av de ulike fagområdene i rammeplanen. Vi voksne er tilretteleggere for å involvere barna i det som skjer og fremdriften av utviklingsarbeidet. Foreldre oppfordres til å medvirke i barnehagehverdagen, ved å delta aktivt på foreldremøter og andre arrangementer. Vi snakker med dem på foreldresamtaler og ber dem komme med innspill på planer og evaluering slik at vi kan gjøre jobben vår enda bedre og at den samsvarer med foreldres forventninger.

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Barnet ses som subjekt, som aktivt deltagende i egen utviklings- og læringsprosess. Barnet opplever og erfarer sin verden innenfra, gjennom sin kropp, sine følelser og sitt sinn. For at barna skal utvikle en god selvfølelse må personalet være støttende og tilstedeværende. Personalet må møte barna som individ og ha respekt for barnets opplevelsesverden. Slik kan de bidra til at barna i fellesskap med andre utvikler et positivt selvbilde.

Læringsyn er ifølge rammeplanen at barnehagen skal bygge på et helhetlig læringsyn, der omsorg, lek og læring ses i sammenheng, og læringsmiljøet skal tilpasses hvert enkelt barn, uansett alder og forutsetninger. Læring for barn er nært knyttet opp til lek, oppdragelse og omsorg. De lærer gjennom alt de opplever, og alt de erfarer på alle områder. De voksne skal ta imot barnas initiativ og spørsmål uten at vi automatisk gir dem svar. Denne læringen foregår gjennom alle ulike aktiviteter og møter gjennom barnehagehverdagen.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Arbeidet med relasjonskompetansen er med på å bevisstgjøre oss på våre holdninger og kommunikasjon i alle våre relasjoner i barnehagen. Det første man må gjøre for å jobbe med relasjonskompetansen er å opparbeide tillit. Tillit er ingen selvfølge, men må opparbeides over tid gjennom gjensidig respekt. Det å ønske hverandre vel, skape trygghet og vise omsorg. I barnehagen er det vi voksne som har ansvaret for å bygge relasjoner med barn, voksne og dere foreldre. De voksne må vise at vi ønsker å bli kjent med de vi møter, både barn og voksne og vise at alle er like betydningsfulle. Gode opplevelser starter ofte med gode relasjoner.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en kontinuerlig prosess som foregår hele livet. Danning har en sammenheng med det å mestre livet og gjennom å stille krav til barna ut ifra deres forutsetninger. Da bidrar vi til at barnet utvikler et godt selvbilde og trygghet, til å møte ulike sosiale forventninger.

Personalet i barnehagen gjør dette:

- Ser barnet som enkelt individ og hjelper dem i deres dannelsesprosess.
- Legger til rette for at barn får erfare bruken av digitale verktøy for å finne svar til videre danning.

- Legger til rette for sosialt fellesskap. Dette bidrar til mindre mobbing og krenking blant barn.
- barna får snakke om sine følelser
  - vi skal jobbe for at barna får en god selvfølelse.
- ved å bruke digitale verktøy, støtter vi barnas kreativitet og læring. Personalet er opptatt av å lære barna hvordan digitale verktøy skal brukes. Ved å vektlegge personvern og er gode rollemodeller slik at barna utvikler en begynnende god etisk forståelse knyttet til digitale medier.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.» (Rammeplanen 2017, kap 8).

Vi vil tilrettelegge lekemiljøet etter barnas interesser, hva de liker å leke med og utvide med nye leker og spill, eller bytte ut med andre aktiviteter i løpet av året. Progresjon handler også om å følge opp og utvide gruppen og enkeltbarns opplevelser i det daglige. Eksempler på dette kan være at vi stopper opp og undrer oss over det vi ser på tur og på uteområdet barnehagen. Vi må alltid være åpne for spørsmål og samtaler underveis, for eksempel en bok, en fortelling eller i en samlingsstund.

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

Rammeplanen sier at, "Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn".

I Fana barnehage har vi et tett samarbeid med foreldre og barnet for å gjøre starten i barnehagen best mulig. Tilvenningen i barnehagen går over tre dager, men vi tilpasser oss underveis ut ifra barnets behov, dersom vi ser at barnet trenger mer tid til å bli trygg i barnehagen. Barnet blir tatt imot av en voksen som er tett på det barnet under tilvenningen, men det er også viktig med at barnet blir kjent med de andre voksne på avdelingen. På besøksdagene synger vi noen sanger, som vi også synger når barnet begynner i barnehagen.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Barna som går på småbarnsavdeling (0-2 år) skal det året de fyller 3 år over på aldersblandet avdeling (0-6 år). Personalet i barnehagen sørger for at barna og foreldre får tid og rom til å bli kjent med den nye avdelingen. I forkant før barna bytter avdeling får de besøke, leke på den nye avdelingen både inne og ute. Personalet utarbeider en plan for overgangen ut fra barnets behov og tilvenningen foregår innad i barnehagen.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foresatte og skolen, skal legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang.

I Fana barnehage har avdelingene førskolegrupper en gang i uken der målet er å forberede barna på skolestart. I det daglige er vi opptatt av sosial kompetanse der barna lærer seg å omgås med andre, samarbeide, konsentrasjon, vente på tur og følge regler. I førskolegruppene har vi ekstra fokus på disse punktene for å ruste barna til å mestre livet og ha tro på seg selv. Ifølge Rammeplanen skal barnehagen bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

I tillegg samles førskolebarna fra hele barnehagen til en felles tur til førskolestedet hver uke. Dette er for å skape samhold og for å bli kjent på tvers av avdelingene med de man kanskje kommer i klasse med.

På turdagene går vi tur i nærområdene og gjerne bort til skolen slik at barna skal bli kjent med nærmiljøet og skoleveien. Dette åpner opp for gode samtaler om skolen og skolestart. Vi har tett samarbeid med skolene og overfører informasjon som er relevant for dem, dette gjør vi i samarbeid med foresatte.

Hvert år inviterer vi fjorårets førskolebarn tilbake i barnehagen for å høre hvordan skolehverdagen er, og årets førskolebarn spør om det de lurer på. Dette ser både skolebarna og førskolebarna frem til.

Tiltak:

- Oppstartsamtaler
- Besøksdag på avdelingene i forkant av oppstart/overgang
- Tilpassede tilvenningsperiode
- Møte med skolene
- Avslutning for førskolebarna
- Skolepersonell besøker barnehagen
- Besøk av fjorårets førskolebarn

VI. Foreldremedvirkning

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.» (Lov om barnehager §1, 1.ledd)

Mål: Barnehagen skal ha et godt samarbeid med foreldre/foresatte, og foreldre skal oppleve at vi ser og kjenner deres barn i barnehagen.

Den daglige kontakten når barnet leveres og hentes i barnehagen er viktig for utveksling av informasjon. Foreldre kan fortelle om det er noe barnet trenger, hvis det er noe vi skal følge ekstra med på, og de kan be om samtale hvis de ønsker det. Personalet kan fortelle om dagen i barnehagen, har det skjedd noe ekstra kjekt eller vanskelig for barnet.

Barnehagen inviterer til foreldresamtaler 1-2 ganger i året. Dette er samtaler om det enkelte barn, hva barnet liker og mestrer, hva som er utfordringer, og hvordan barnehage og foreldre skal samarbeide for at barnet skal ha en god utvikling. Vi kan også avtale samtaler på kort varsel hvis det skulle være behov for det.

Det holdes egne ansvarsmøter rundt barn med spesielle behov. Dette er samarbeidsmøter mellom barnehagen, foreldre og aktuelle hjelpeinstanser som er involvert. Innhold i møtene er knyttet til individuell oppfølgingsplan for barnet. Barnehagen inviterer om høsten til foreldremøte for alle foreldre, der vi informerer om barnehagens arbeid og planer for året. Et godt psykososialt miljø for alle barn er et naturlig tema her.

FAU – Foreldrerådets arbeidsutvalg

Foreldrerådet består av alle foreldre i barnehagen, og på foreldremøtet velges representanter til FAU. Oppgaver er å skape kontakt mellom foreldre, og kontakt med barnehagen på vegne av foreldrene.

SU – Samarbeidsutvalget

Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ, og består av 2 representanter fra foreldre, 2 ansatte, en politiker fra Bergen kommune som eier. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter årsplan. Foreldrerepresentanter inviteres med når barnehagen har kvalitetsoppfølging eller tilsyn

VII. Bærekraftig utvikling

"Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt."

Fana barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Barna skal se verdien av å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, og vi ønsker å lære barna å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Vi benytter barnehagens nærområde, kulturparken & skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Barna er opptatt av småkryp om våren og de lærer fort å vise respekt for dem og får kunnskap om viktigheten av dem i naturen. Vi har fokus på å plukke vi boss på turen, og snakker mye om hvordan dette kan skade jorden. Alt dette er viktig kunnskap som de tar med seg videre i livet. I Fana barnehage kildesorterer vi alt avfall, papp, plast, hermetikk, matavfall, og har et fokus på det å ta vare på leker og utstyr vi har i barnehagen.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

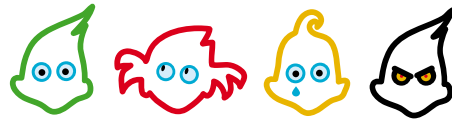
Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, dette gjøres gjennom ett godt samarbeid.

5.0 Års kalender

2023/2024

PLANLEGGINGS DAG	16.AUGUST
TILVENNING/BLI KJENT	AUGUST/SEPTEMBER
PLANLEGGINGS DAG	11.SEPTEMBER
BRANNVERN UKE	SEPTEMBER UKE 38
HØSTARRANGEMENT M/FORELDRE	OKTOBER/NOVEMBER
SOLIDARITETSPROSJEKT	22.OKTOBER
MARKERING AV FN-DAGEN	24.OKTOBER
PLANLEGGINGS DAG	03.NOVEMBER
FØRSTEHJELPSUKE	NOVEMBER
MARKERE BARNEKONVENSJONEN	20.NOVEMBER
JUL OG ADVENT	DESEMBER
NISSEFEST	08.DESEMBER
LUCIA MARKERING	13.DESEMBER
JULEGUDSTJENESTE/LYSFEST I BARNEHAGEN	DESEMBER
JULEMIDDAG	15.DESEMBER

PLANLEGGINGS DAG	02.JANUAR
MARKERING AV SAMENES NASJONALDAG	6.FEBRUAR
VINTERFEST	16.FEBRUAR
MARKERING AV BARNEHAGEDAGEN	MARS
PÅSKE	MARS
PÅSKEARRANGEMENT M/FORELDRE	UKE 12
PLANLEGGINGS DAG	10.MAI
SOMMERAVSLUTNING ARRANGERT AV FORELDRE	JUNI

Fana barnehage

Høgsetebrotet 8

5244 Fana

E-post: barnehage.fana@bergen.kommune.no

Tlf: 40 80 29 99

Hjemmeside:

[Bergen kommune - Fana barnehage](#)

**BERGEN
KOMMUNE**